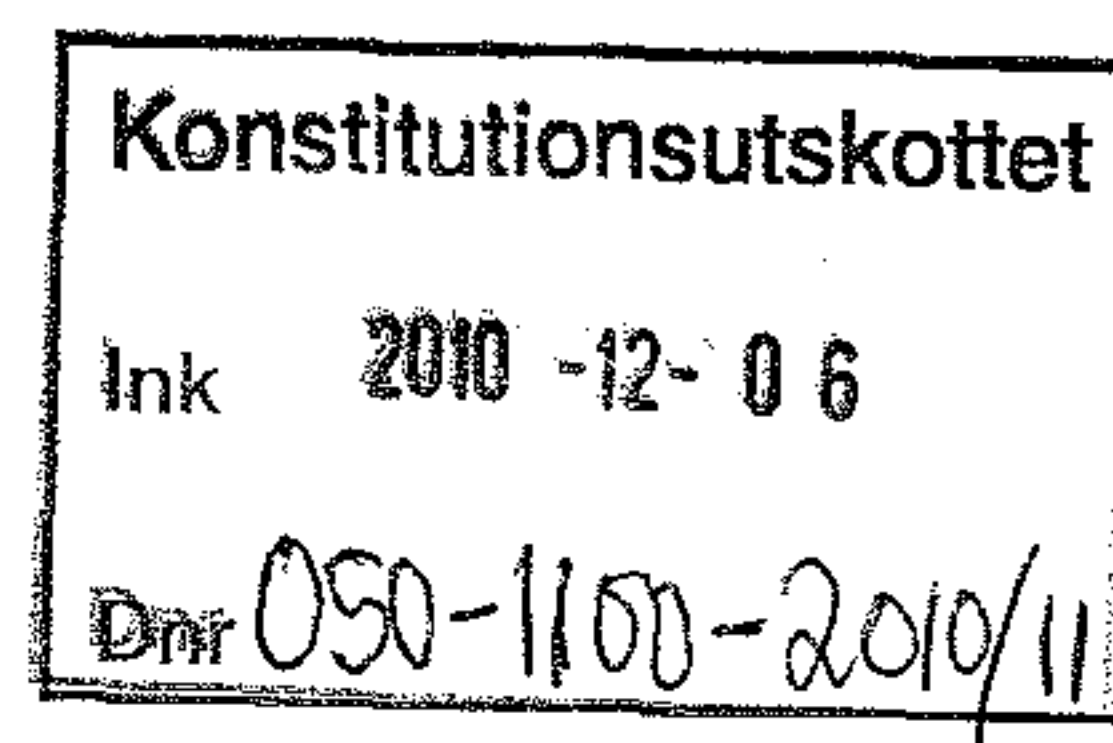

Stockholm 2010-12-01

Begäran om granskning av regeringens agerande för att ge möjlighet till att alla kan få telefon i enlighet med svensk lag och EU-direktiv.

EU-kommissionen har i två direktiv¹ från 2002 beslutat att medlemsstaterna ska "säkerställa att alla medborgare får tillgång till samhällsomfattande tjänster" vilket i detta fall ska utläsas som bland annat att "anslutning till det allmänna telefonnätet i fasta anslutningspunkter till ett överkomligt pris skall tillhandahållas användarna på deras begäran"². Direktivet ger dock vissa undantag; det gäller t.ex. bara till den fasta bostaden och inte ISDN-uppkoppling.

Innan direktivet omvandlades till svensk lag utreddes frågan två gånger under 2002. I en av utredningarna beskrivs rätten till anslutning till det allmänna telefonnätet så här:

*"En grannlaga myndighetsuppgift är att, när det behövs, utse en operatör att tillhandahålla sådana grundläggande tjänster som skall finnas tillgängliga i hela landet. Det rör främst anslutning till det allmänna telefonnätet i en fast anslutningspunkt samt tillgång till allmänt tillgängliga telefonitjänster i en sådan anslutningspunkt, allt i stadigvarande bostad eller fast verksamhetsställe åt var och en som begär det."*³

Både proposition i ärendet och betänkande kring detsamma innehöll liknande formuleringar. Riksdagen beslutade sedan i enlighet med propositionen

Regeringen gav sedan Post- och telestyrelsen i uppdrag att verkställa det till svensk lag omvandlade EU-direktivet i Sverige. Det kan diskuteras hur regeringen uppfattat uppdraget och hur ansvaret egentligen tagits på myndighetsnivå. Ett typfall på hur det kan bli diskuterades i samband med en interpellationsdebatt i riksdagen den 16 november 2010. Där beskrevs hur en person får information den 24 april 2009 om att man avser att säga upp hans fasta telefonabonnemang. Han erbjuds istället fastmobil och accepterar detta. När sedan den formella uppsägningen kommer dras erbjudandet om fastmobil tillbaka med motiveringen att det saknas "tillräcklig täckning" där han bor. Sedan får han redan på att han inte kan få fasttelefoni därför att det inte är hans stadigvarande bostad. När han då skriver sig där och begär telefon får han beskedet om att detta inte heller nu duger eftersom han inte var skriven där när "omställningen av telefonin genomfördes".

¹ 2002/21/EG, 2002/22/EG

² 2002/22/EG, artikel 8

³ SOU 2002:109, sid. 133

Detta sätt att tolka lagen ligger så vitt jag kan bedöma långt från de formuleringar som finns i direktivet från EU och de svenska förarbetena. Där talas hela tiden om att säkerställa och tillhandahålla grundläggande tjänster i stadigvarande bostad "åt var och en som begär det", inte att man får ett enstaka erbjudande när det passar myndigheten.

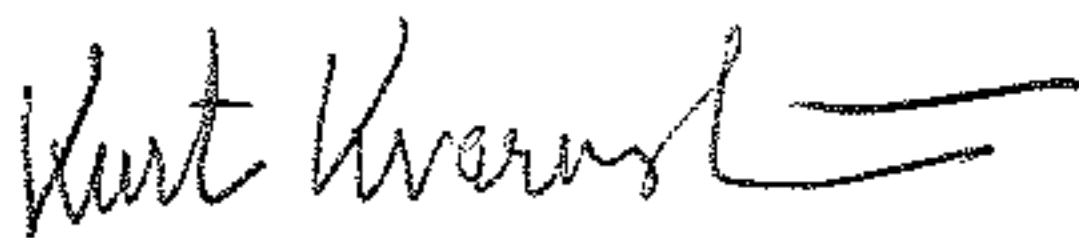
I ovan nämnda interpellationsdebatt hävdade ansvarigt statsråd Anna-Karin Hatt (C) att: *"När det gäller det exempel som Peter Hultqvist tar upp är en följd av avgränsningen av lagen om elektronisk kommunikation att man måste vara stadigvarande bosatt och folkbokförd på en viss adress när omställningen sker. Enligt den information som jag har fått från PTS var den abonnent som Peter Hultqvist refererar till vid tillfället för uppsägningen inte folkbokförd på fastigheten. Att han har valt att folkbokföra sig där vid ett senare tillfälle hör inte till saken. Hade han varit folkbokförd på adressen hade Telia Sonera varit skyldigt att erbjuda honom en ersättningstjänst.*

*Det innebär alltså att som jag ser det fungerar gällande lagstiftning i det här fallet i praktiken, och det finns därför inte någon särskild anledning att vidta någon åtgärd med anledning av det fallet."*¹

Jag ber utskottet speciellt notera formuleringarna *"en följd av avgränsningen av lagen om elektronisk kommunikation (är) att man måste vara stadigvarande bosatt och folkbokförd på en viss adress när omställningen sker."* och *"som jag ser det fungerar gällande lagstiftning i det här fallet i praktiken"*. Återigen detta påstående att myndigheten bestämmer när omställningen ska ske vilket i praktiken innebär det enda tillfälle då ett erbjudande om fasttelefoni ges. Jämför detta med formuleringen "åt var och en som begär det". Enligt min uppfattning står regeringens tolkning helt i strid med både bokstaven och andan i EU-direktivet och förarbetena till den svenska lagstiftning som följde på direktivet.

Jag vill därför att konstitutionsutskottet granskar om regeringens tolkning av EU-kommissionens direktiv och lagen om elektronisk kommunikation samt den praktiska tillämpning denna tolkning tillåts ta kan anses överensstämma med direktivets och lagens bokstav.

Jag vill också att utskottet därmed granskar riktigheten i den information som lämnats till riksdagen av statsrådet Hatt vid ovan relaterade interpellationsdebatt.

Kurt Kvarström

¹ Riksdagens protokoll 2010/11:15, anf. 33